

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
Кафедра «Мистецтво співу»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор з навчальної роботи

Сергеєнко О. М.

31 серпня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ
ДИСЦИПЛІН (СПІВ)**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«СПІВ»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методика викладання фахових дисциплін (спів)**» для здобувачів вищої освіти на базі освітньо-професійного рівня молодшого спеціаліста (180 кредитів ECTS, термін навчання 2 роки 10 місяців (одноразовий набір 2020 року)), галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми «Спів».

Розробники: Кочерга А. І. – народний артист України, завідувач кафедри «Мистецтво співу», професор кафедри «Мистецтво співу».

Бойко І. М. - голова ПЦК «Мистецтво співу», викладач кафедри «Мистецтво співу».

Плонська Н. С. – викладач кафедри «Мистецтво співу».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу».

Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Кочерга А. І.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Рік підготовки: 2 – й	
Загальна кількість годин – 120	120	120
Кількість модулів – 2 Змістових модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання аудиторних:	3 - й; 4- й	3 - й; 4 - й
3 - й семестр – 2 x 16 = 32 години; 4 - й семестр – 2 x 16 = 32 години.	Лекції:	
Підготовка курсової роботи - 3 індивідуальні години.	50	18
Самостійної роботи студента 56 годин.	Практичні:	
Для заочної форми навчання аудиторних:	10	4
3 - й семестр – 12 годин; 4 – й семестр – 12 годин.	Індивідуальні	
Підготовка курсової роботи - 3 індивідуальні години.	Підготовка курсової роботи	
Самостійної роботи студента 96 годин.	3	3
Вид підсумкового контролю:	Семінарські	
3 - й семестр – залік; 4 - й семестр – екзамен.	4	2
Атестаційний кваліфікаційний екзамен.	Самостійна робота:	
Форма підсумкового контролю: комбінована – усна та практична. Захист курсової роботи.	56	96
Атестаційний кваліфікаційний екзамен – письмова відповідь на тести, практичний показ роботи з учнем.		

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: опанування студентами сучасною методологією навчання співу, яка, спираючись на традиційні основи також враховує сучасні інноваційні підходи. Синтез та узагальнення раніше здобутих фахових знань, та їх спрямованість на використання в педагогічній практичній діяльності.

Предмет навчальної дисципліни – методи постановки голосу, вокалізації, методи розвитку та покращення природних якостей голосу, методи вивчення вокальних творів в їх практичній спрямованості до здійснення педагогічної діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни **«Методика викладання фахових дисциплін (спів)»** сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Загальні компетентності

- ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасним знаннями.
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
- ЗК 13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей

розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем і концепцій.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків

СК 14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК 15. Здатність здійснювати редакторську / лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Завдання дисципліни: вивчення історичного досвіду та досягнень сучасної вокальної педагогіки; опанування сучасними методами викладання співу в мистецьких школах; засвоєння принципів і методів роботи з навчальним матеріалом; формування знань загальних закономірностей послідовного музичного та технічного розвитку учня; формування загальних знань особливостей роботи з учнями різного шкільного віку; виховання у студентів необхідності до професійної самоосвіти, вироблення творчого підходу до викладацької діяльності; формування відповідальності за результати творчого процесу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)» є опанування таких навчальних дисциплін (освітніх компонентів - ОК) освітньо-професійної програми (ОПП):

- ОК 10. Сольфеджіо
- ОК 11. Гармонія.
- ОК 15. Спеціальний клас. Сольний спів.
- ОК 16. Історія вокального мистецтва.
- ОК 17. Загальне фортепіано.
- ОК 19. Охорона та гігієна голосу.
- ОК 29. Педагогіка та психологія.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів» вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3

Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13
Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання вокалу.	ПРН 14
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6

Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13
Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання вокалу.	ПРН 14
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15

4. 1. Після опанування навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)» студенти повинні:

знати:

- сучасні загальні дидактичні та спеціальні методи навчання у вокальній педагогіці;
- особливості роботи з учнями різного шкільного віку;
- методика визначення музичних та вокальних даних;
- методика визначення причин утруднення учнів. Заходи щодо їх попередження та усунення;
- класифікацію та коротку характеристику типів співочих голосів;
- професійні характеристики співацького голосу та його недоліки;
- основи постановки та виховання співочого голосу;
- методика організації навчальної та репетиційної роботи;
- методика планування та проведення уроку.

Вміти:

- доцільно використовувати сучасні методи у педагогічній практичній діяльності;
- здійснювати індивідуальний підхід до учнів;
- визначати голосову природу учня;
- визначати потенційні вокальні можливості учнів та шляхи їх реалізації
- аналізувати відповідність художнього та технічного розвитку учнів;
- визначати недоліки співу учня та володіти методикою їх усунення;
- поділяти зміст розділів та тем навчальної програми на окремі заняття;
- організовувати поетапно навчальний та репетиційний процес;
- здійснювати методичне забезпечення початкового мистецького навчального закладу, музичної студії;
- добирати вокально-технічні вправи для постановки і розвитку співацького голосу, враховуючи індивідуальні особливості учня та педагогічні завдання навчального етапу.

Володіти навичками soft skills:

- навички самоорганізації;
- презентаційні навички;
- здатність оволодівати сучасною інформацією;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування;
- усна відповідь;
- тести;
- ведення записів та конспектування теоретичних питань у зошиті;
- презентація практичних завдань;

- презентація курсової роботи.

5. 2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу (5- «відмінно», 4 - «добре», 3 - «задовільно», 2 - «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ECTS–A, B, C, D, E, FX, F).

Поточний контроль проводиться викладачем на кожному занятті. Критерії оцінювання навчальних досягнень студента з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)» враховують кілька складових його професійного становлення й розвитку – володіння теоретичним матеріалом тем курсу, опанування методами навчання та вміння творчо і вірно використовувати методи навчання при вирішенні конкретних педагогічних завдань. При оцінюванні навчальних досягнень студентів звертається увага на активність роботи на лекціях, систематичність і своєчасність виконання завдань аудиторної та самостійної роботи, глибина та грамотність відповідей на питання, користування додатковою літературою та іншими джерелами інформації (інтернет-ресурси, майстер-класи, відкриті уроки), наявність конспекту лекцій, вмиле застосування набутих знань при виконанні завдань практичної роботи

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Бали за темою	Критерії оцінювання
5	Студент систематично і відмінно виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Активно обговорює питання дисципліни. Надає вичерпні відповіді на запитання. Вміє грамотно, аргументовано користуючись термінологією, доводити свою думку у відповідях. Вивчає обов'язкову та додаткову літературу. Вірно виконує практичні завдання. Правильно вирішує усі тестові завдання. Має конспект лекцій в повному обсязі.

4	Студент систематично, на достатньому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Надає вірну та вичерпну відповідь на теоретичні питання з пройденого матеріалу, але за допомогою додаткових питань. Вміє грамотно, аргументовано висловлювати свою думку. У відповідях, іноді допускає окремі неточності. Грамотно, без помилок виконує практичні завдання. Врно вирішує більшість тестових завдань. Має конспект лекцій в повному обсязі.
3 Мінімальний поріг оцінювання	Студент несистематично, на посередньому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. На лекціях майже не бере участі в обговоренні. При відповіді на питання демонструє середній рівень володіння матеріалом, допускає помилки. Недостатньо обгрунтовано відповідає на додаткові запитання. Завдання з практичної роботи виконує з помилками. Має недоліки у самостійній роботі. Правильно вирішує половину тестових завдань Має неповний конспект лекцій.
2	Студент несистематично, на низькому рівні, виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. На лекціях не бере участі в обговоренні. Поверхово володіє теоретичним матеріалом, допускає численні помилки у відповідях на запитання. При виконанні практичної роботи допускає кілька значних помилок. Правильно вирішує меншість тестових завдань. Відсутній повний конспект лекцій, т.к. лекції конспектувались фрагментарно.
1	Студент несистематично, на низькому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. На лекціях пасивен. Погано засвоює новий матеріал з теоретичного курсу. Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми. При теоретичному опитуванні студенту необхідно задавати допоміжні питання, але він не може надати вірну відповідь. При виконанні практичної роботи допускає значні помилки. Правильно вирішує окремі тестові завдання. Є робочий зошит з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)», але лекції конспектувались фрагментарно. Для отримання кредиту треба доопрацювання.
0	Студент епізодично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. При теоретичному опитуванні студент не може відповісти на жодне питання. Завдання з практичної роботи не виконує. Не вирішив жодного тестового завдання. Відсутній робочий зошит з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)».

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Весь обсяг роботи студента за семестр підсумовується за допомогою накопичувальної системи балів. Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за знання матеріалу тем - за поточний, семестровий контроль (залік, екзамен), з подальшим переведенням в національну шкалу.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за різні види завдань вказана в таблиці.

Денна та заочна форма навчання

Модуль 1										
Змістовий модуль 1										
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Разом за темами	Залік	Всього
Аудиторні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	5	35		
Сума балів								70		100

Модуль 2											
Змістовий модуль 2											
	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Разом за темами	Екзамен		Всього
									Усна відповідь	Курсова робота	
Аудиторні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	15	15	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	5	35			
Сума балів								70			100

Т 1, Т 2 ... Т 14 – теми занять.

Модульний (семестровий) контроль знань студентів

Семестровий контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за семестр. Семестровий контроль знань студентів наприкінці 3 семестру (залік) проводиться у формі усної відповіді на запитання. Семестровий контроль знань студентів наприкінці 4 семестру відбувається у формі комплексного екзамену з двох складових – усної відповіді та захисту (презентації) курсової роботи.

Критерії семестрового оцінювання знань студентів

Модуль 1 Усна відповідь	Модуль 2		Критерії оцінювання
	Усна відповідь	Захист Курсової роботи	
27 – 30	13-15	13-15	Модуль 1. Усна відповідь. Володіє навчальним матеріалом в повному обсязі. Надає вичерпну відповідь на запитання, демонструє глибокі знання з пройденого матеріалу. У відповідях може припустити 2-3 несуттєві неточності.
			Модуль 2. Усна відповідь. Володіє навчальним матеріалом в повному обсязі. Надає вичерпну відповідь на запитання, демонструє глибокі знання з пройденого матеріалу. У відповідях може припустити 2-3 несуттєві неточності.
			Модуль 2. Захист курсової роботи. Студент вчасно виконав курсову роботу. Вміє формулювати об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, знаходити потрібні інформаційні джерела з застосуванням сучасних інформаційних технологій. Використовує елементи наукового дослідження, узагальнює отриману інформацію та аргументовано робить висновки. Логічно, грамотно викладає матеріал, володіє науковим стилем. Оформлює роботу відповідно до сучасних вимог. Текст відповідає науковому стилю. Доведена актуальність обраної теми. Працював самостійно. Реалізував мету і завдання дослідження. Володіє культурою презентації та ораторськими здібностями. Повністю відповів на поставлені запитання екзаменаційної комісії.
			Модуль 1. Усна відповідь. Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом. Надає правильну

23 – 26	10- 12	10- 12	<p>відповідь та розкриває зміст теоретичних питань, але допускає окремі неточності. У відповідях припускає 4-5 несуттєві неточності та помилки.</p>
			<p>Модуль 2. Усна відповідь. Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом. Надає правильну відповідь та розкриває зміст теоретичних питань, але допускає окремі неточності. У відповідях припускає 4-5 несуттєві неточності та помилки.</p>
			<p>Модуль 2. Захист курсової роботи. Студент вчасно виконав курсову роботу. Вміє формулювати об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, знаходити потрібні інформаційні джерела з застосуванням сучасних інформаційних технологій. Використовує елементи наукового дослідження, узагальнює отриману інформацію та робить висновки. Грамотно викладає матеріал, оформлює роботу відповідно до сучасних вимог, але є незначні недоліки методичного або стилістичного характеру. Доведена актуальність обраної теми. Працював не достатньо самостійно. Реалізував мету і завдання дослідження. Для отримання повної відповіді треба задавати додаткові питання.</p>
Мінімальний	поріг	оцінювання	<p>Модуль 1. Усна відповідь. В цілому володіє навчальним матеріалом. У відповідях робить суттєві неточності та помилки,</p>
			<p>Модуль 2. Усна відповідь. В цілому володіє навчальним матеріалом. У відповідях робить суттєві неточності та помилки,</p>
			<p>Модуль 2. Захист курсової роботи. Студент вчасно виконав курсову роботу. Вміє формулювати об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження. Знаходить потрібні поріг оцінювання інформаційні джерела з застосуванням сучасних інформаційних технологій, але не в достатньому обсязі. Використовує елементи наукового дослідження, намагається узагальнювати отриману інформацію, але висновки не обґрунтовує. Аналіз зроблено поверхово. Матеріал викладає послідовно, але не вистачає логічності і грамотності. Присутні недоліки в оформленні інформаційних джерел. Обсяг письмової роботи повний. Робота оформлена неохайно. Актуальність обраної теми умовна. Працював не достатньо самостійно. Реалізація мети і завдань дослідження часткова. Для отримання повної відповіді треба задавати додаткові питання.</p>
18 - 22	9	9	

12 - 17	5 – 8	5 – 8	<p>Модуль 1. Усна відповідь. Не володіє повним обсягом начального матеріалу. Відповіді поверхові та фрагментарні, з значною кількістю помилок.</p> <p>Модуль 2. Усна відповідь. Не володіє повним обсягом начального матеріалу. Відповіді поверхові та фрагментарні, з значною кількістю помилок.</p> <p>Модуль 2. Захист курсової роботи. Студент вчасно виконав курсову роботу. Сформульовано об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження. Знаходить потрібні інформаційні джерела з застосуванням сучасних інформаційних технологій, але не в достатньому обсязі. Текст роботи майже не містить елементу науковості. Матеріал викладає послідовно, але не вистачає логічності і грамотності. Присутні недоліки в оформленні інформаційних джерел. Обсяг письмової роботи не повний, з відхиленнями від завдання, оформлення без врахування встановлених вимог; мають місце суттєві помилки, які є причиною повернення курсової роботи на доопрацювання; студент слабо володіє мовою викладу матеріалу. Актуальність обраної теми умовна. Працював не достатньо самостійно. Реалізація мети і завдань дослідження фрагментарна. Для отримання повної відповіді треба задавати додаткові питання, на більшість з яких надає невірну відповідь.</p>
1 - 11	1 - 4	1 - 4	<p>Модуль 1. Усна відповідь. Поверхово і фрагментарно засвоєний обсяг навчального матеріалу. Відповіді поверхові та фрагментарні з великою кількістю помилок.</p> <p>Модуль 2. Усна відповідь. Поверхово і фрагментарно засвоєний обсяг навчального матеріалу. Відповіді поверхові та фрагментарні з великою кількістю помилок.</p> <p>Модуль 2. Захист курсової роботи. Студент вчасно подав роботу, але вона не оформлена за вимогами. Не визначено об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження. Знаходить потрібні інформаційні джерела з застосуванням сучасних інформаційних технологій, але однобічні, переважно з Internet – мережі. Текст роботи не містить елементу науковості. Матеріал викладено хаотично, без аналізування і аргументації, не грамотно. Присутні недоліки в оформленні інформаційних джерел. Обсяг письмової роботи не повний. Актуальність обраної теми умовна.</p>

			Працював не самостійно. Реалізація мети і завдань дослідження фрагментарна. Для отримання повної відповіді треба задавати додаткові питання, на більшість з яких надає невірну відповідь.
0	0	0	<p>Модуль 1. Усна відповідь. Не володіє навчальним матеріалом. Не відповідає на жодне запитання. Усі відповіді помилкові.</p> <p>Модуль 2. Усна відповідь. Не володіє навчальним матеріалом. Не відповідає на жодне запитання. Усі відповіді помилкові.</p> <p>Модуль 2. Захист курсової роботи Студент не виконав роботу вчасно. Робота містить плагіат.</p>

Підсумковий бал з навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності за модуль	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS
90-100	5 Відмінно	A
82-89	4 Добре	B
74-81		C
64-73	3 Задовільно	D
60-63		E
35-59	2 Незадовільно	FX Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
0-34		F Необхідне повторне вивчення дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6. 1. Зміст навчальної дисципліни

Денна та заочна форми навчання

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)».

Тема 1. Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)», її місце в циклі навчальних дисциплін курсу.

Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)», її зв'язок з дисциплінами «Педагогіка і психологія», «Спеціальний клас. Сольний спів», «Охорона та гігієна голосу», «Історія вокального мистецтва», «Педагогічна практика», «Сольфеджіо».

Рекомендована література та інформаційні джерела з питань дисципліни.

Тема 2. Метод. Методика. Структура методу. Загальні дидактичні та спеціальні методи навчання. Принципи навчання співу. Метод. Методика. Структура методу. Прийоми навчання. Принципи навчання співу. Класифікації методів. Методи вокальної педагогіки в їх історичному зв'язку.

Тема 3. Історичний розвиток методики навчання співу.

Видатні постаті в історії викладання співу та їх внесок у вокальну педагогіку: Н. Порпора, Ф. Ламперті, М. Гарсія, М. Глінка, О. Муравйова, Ф. Бугамеллі, У. Мазетті, П. Голубєв, О. Мишуга та ін.

Тема 4. Сучасні інноваційні технології та авторські методики у вокальній освіті.

Розгляд основних положень сучасних авторських методик роботи з голосом.

Тема 5. Структура музичальності дітей. Форми музичної діяльності дітей. Методи розвитку музичних здібностей.

Форми музичної діяльності дітей. Музичні заняття, музика у повсякденному житті дитини, музичне виховання в родині. Емоційний відгук на музику, відчуття висоти, відчуття тембру, відчуття динаміки, відчуття тривалості.

Музичні здібності дітей (за Б. М. Тепловим, Л. Л. Бочкарьовим, Н. А. Ветлугіною). Структура музичальності. Музичний слух, інтонування, почуття ритму, ладу, музична пам'ять. Методи розвитку музичних здібностей.

Тема 6. Класифікація та коротка характеристика співацьких голосів по висоті і тембру. Критерії визначення голосової природи.

Класифікація жіночих, чоловічих, дитячих голосів. Критерії визначення голосової природи. Перехідні ноти. Примарні тони.

Тема 7. Характеристики співацького голосу. Вокальні навички.

Висота, сила, тембр, діапазон, вібрато. Грудне, головне, мікстове звучання, фальцет. Фази співацького дихання. Недоліки співацького дихання та методи їх усунення. Сучасні вимоги до професійного співацького голосу. Типові недоліки співу та методи їх усунення.

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Методика роботи над розвитком голосу.

Тема 8. Постановка голосу. Початковий етап заняття з учнями у вокальному класі.

Мета та завдання перших індивідуальних занять. Атака звуку, її види. Звукоутворення, звуковедення, співацьке дихання. Розвиток навичок слухового аналізу.

Тема 9. Робота над розвитком голосу. Артикуляція, дикція в співі.

Вокальні вправи, мета та послідовність співу вправ Висока співоча позиція. Резонування. Робота над діапазоном. Голосні та приголосні в процесі співу.

Методика роботи з дитячими голосами різних вікових груп.

Тема 10. Методика відпрацювання приймів голосоведення legato, non legato, staccato. Кантилена.

Legato як основний прийом звуковедення в співі. Методи досягнення кантиленного звучання. Методи відпрацювання прийомів non legato, staccato.

Тема 11. Методи роботи з учнями над чистотою інтонування. Спів без супроводу музичного інструменту.

Аналіз причин нестійкого інтонування та методи їх подолання. Координація слуху і голосу. «Гудошники» та методика роботи з ними.

Методи вироблення навичок чистого інтонування без інструментальної підтримки. Звуковисотне нюансування в ладу.

Тема 12. Методика роботи з народними голосами.

Особливості звуковидобування у народних голосів. Розвиток народного голосу. Виконавські засоби народної манери співу.

Тема 13. Методика розучування вокальних творів.

Репертуар, як основний фактор музичного та естетичного виховання. Етапи розучування вокального твору. Концертне виконання. Методика підготовки учня до сценічного виступу. Робота над створенням образу. Виховання виконавських якостей учнів.

Тема 14. Планування та послідовність роботи викладача сольного співу.

Структура проведення індивідуального уроку з постановки голосу. Психолого-педагогічні завдання роботи викладача у створенні творчої атмосфери на уроці. Визначення перспектив у музичному та вокальному розвитку учня. Планування роботи викладача сольного співу.

6. 2. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма навчання				
	Всього годин	Аудиторні заняття			Самостійна робота студентів
Лекції		Практичні	Семинарські		
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)».					
Тема 1. Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)», її місце в циклі навчальних дисциплін курсу.	4	2	-	-	2
Тема 2. Метод. Методика. Структура методу. Загальні дидактичні та спеціальні методи навчання. Принципи навчання співу.	10	4	-	2	4
Тема 3. Історичний розвиток методики навчання співу.	11	4	-	2	5
Тема 4. Сучасні інноваційні технології та	8	4	-	-	4

авторські методики у вокальній освіті.					
Тема 5. Структура музикальності дітей. Форми музичної діяльності дітей. Методи розвитку музичних здібностей.	11	6	-	-	5
Тема 6. Класифікація та коротка характеристика співацьких голосів по висоті і тембру. Критерії визначення голосової природи.	8	4	-	-	4
Тема 7. Характеристики співацького голосу. Вокальні навички.	8	4	-	-	4
Разом за змістовим модулем 1:	60	28	-	4	28
		32			
Модуль 2					
Змістовий модуль 2. Методика роботи над розвитком голосу.					
Тема 8. Постановка голосу. Початковий етап заняття з учнями у вокальному класі.	10	5	1	-	4
Тема 9. Робота над розвитком голосу. Артикуляція, дикція в співі.	10	5	1	-	4
Тема 10. Методика відпрацювання приймів голосоведення legato, non legato, staccato. Кантілена.	8	2	2	-	4
Тема 11. Методи роботи з учнями над чистотою інтонування. Спів без супроводу музичного інструменту.	8	3	1	-	4
Тема 12. Методика роботи з народними голосами.	8	3	1	-	4
Тема 13. Методика розучування вокальних творів.	8	2	2	-	4
Тема 14. Планування та послідовність роботи викладача сольного співу.	8	2	2	-	4
Разом за змістовим модулем 2:	60	22	10	-	28
			32		
Усього годин:	120		64		56

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Заочна форма навчання				
	Всього годин	Аудиторні заняття			Самостійна робота студентів
Лекції		Практичні	Семинарські		
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)».					
Тема 1. Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)», її місце в циклі навчальних дисциплін курсу.	4	1	-	-	3
Тема 2. Метод. Методика. Структура методу. Загальні дидактичні та спеціальні методи навчання. Принципи навчання співу.	10	1	-	1	8
Тема 3. Історичний розвиток методики навчання співу.	11	2	-	1	8
Тема 4. Сучасні інноваційні технології та авторські методики у вокальній освіті.	8	1	-	-	7
Тема 5. Структура музикальності дітей. Форми музичної діяльності дітей. Методи розвитку музичних здібностей.	11	2	-	-	9
Тема 6. Класифікація та коротка характеристика співацьких голосів по висоті і тембру. Критерії визначення голосової природи.	8	2	-	-	6
Тема 7. Характеристики співацького голосу. Вокальні навички.	8	1	-	-	7
Разом за змістовим модулем 1:	60	10	-	2	48
		12			
Модуль 2					
Змістовий модуль 2. Методика роботи над розвитком голосу.					
Тема 8. Постановка голосу. Початковий етап	10	1	1	-	8

заняття з учнями у вокальному класі.					
Тема 9. Робота над розвитком голосу. Артикуляція, дикція в співі.	10	1	1	-	8
Тема 10. Методика відпрацювання приймів голосоведення legato, non legato, staccato. Кантилена.	8	1	1	-	6
Тема 11. Методи роботи з учнями над чистотою інтонування. Спів без супроводу музичного інструменту.	8	1	1	-	6
Тема 12. Методика роботи з народними голосами.	8	2	-	-	6
Тема 13. Методика розучування вокальних творів.	8	1	-	-	7
Тема 14. Планування та послідовність роботи викладача сольного співу.	8	1	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2:	60	8	4	-	48
			12		
Усього годин:	120		24		96

7. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 2. Метод. Методика. Структура методу. Загальні дидактичні та спеціальні методи навчання. Принципи навчання співу.	2	1
2.	Тема 3. Історичний розвиток методики навчання співу.	2	1
	Разом:	4	2

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студента є складовою навчального процесу. Вона здійснюється за підтримки та під контролем викладача, який спрямовує її в залежності від тематичних завдань. Опанування змістом дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)» передбачає різні види самостійної роботи – теоретичні і практичні. Теоретичні - вивчення основної та додаткової літератури з проблематики дисципліни, теоретичного матеріалу тем, опрацювання конспекту. Також слухання

вокальних виконавців з метою визначення типу голосу, вокальних навиків, та, навпаки вокально-технічних недоліків виконання, відвідування (перегляд відеозаписів) майстеркласів та їх аналізування отриманої інформації з фіксуванням висновків у робочому зошиті.

Практичні – вміння користуватись методами навчання для вирішення конкретних практичних завдань (методами розвитку музичних здібностей, вироблення вірної навички співацького дихання, методику відпрацювання різних способів звуковедення та вироблення кантиленного звучання, методи усунення недоліків інтонування у дітей, в залежності від причин їх утворення, методику розучування вокального твору).

Розроблення плану початкового індивідуального заняття зі співу. Вивчення теоретичного матеріалу теми. Підбір послідовності комплексу вправ для розвитку голосу та для покращення артикуляції. Написання та підготовка презентації курсової роботи.

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)», її місце в циклі навчальних дисциплін курсу.	2
2.	Тема 2. Метод. Методика. Структура методу. Загальні дидактичні та спеціальні методи навчання. Принципи навчання співу.	4
3.	Тема 3. Історичний розвиток методики навчання співу.	5
4.	Тема 4. Сучасні інноваційні технології та авторські методики у вокальній освіті.	4
5.	Тема 5. Структура музикальності дітей. Форми музичної діяльності дітей. Методи розвитку музичних здібностей.	5
6.	Тема 6. Класифікація та коротка характеристика співацьких голосів по висоті і тембру. Критерії визначення голосової природи.	4
7.	Тема 7. Характеристики співацького голосу. Вокальні навички.	4
8.	Тема 8. Постановка голосу. Початковий етап заняття з учнями у вокальному класі.	4
9.	Тема 9. Робота над розвитком голосу. Артикуляція, дикція в співі.	4
10.	Тема 10. Методика відпрацювання приймів голосоведення legato, non legato, staccato. Кантилена	4

11.	Тема 11. Методи роботи з учнями над чистотою інтонування. Спів без супроводу музичного інструменту.	4
12.	Тема 12. Методика роботи з народними голосами.	4
13.	Тема 13. Методика розучування вокальних творів.	4
14.	Тема 14. Планування та послідовність роботи викладача сольного співу.	4
	Разом:	56

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)», її місце в циклі навчальних дисциплін курсу.	3
2.	Тема 2. Метод. Методика. Структура методу. Загальні дидактичні та спеціальні методи навчання. Принципи навчання співу.	8
3.	Тема 3. Історичний розвиток методики навчання співу.	8
4.	Тема 4. Сучасні інноваційні технології та авторські методики у вокальній освіті.	7
5.	Тема 5. Структура музикальності дітей. Форми музичної діяльності дітей. Методи розвитку музичних здібностей.	9
6.	Тема 6. Класифікація та коротка характеристика співацьких голосів по висоті і тембру. Критерії визначення голосової природи.	6
7.	Тема 7. Характеристики співацького голосу. Вокальні навички.	7
8.	Тема 8. Постановка голосу. Початковий етап заняття з учнями у вокальному класі.	8
9.	Тема 9. Робота над розвитком голосу. Артикуляція, дикція в співі.	8
10.	Тема 10. Методика відпрацювання приймів голосоведення legato, non legato, staccato. Кантилена	6
11.	Тема 11. Методи роботи з учнями над чистотою інтонування. Спів без супроводу музичного інструменту.	6
12.	Тема 12. Методика роботи з народними голосами.	6
13.	Тема 13. Методика розучування вокальних творів.	7
14.	Тема 14. Планування та послідовність роботи викладача сольного співу.	7
	Разом:	96

9. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ

1. Лекція.
2. Бесіда.
3. Пояснювально-ілюстративний.
4. Творчий.
5. Проблемно-пошуковий.
6. Демонстрація та обговорення відео- матеріалів.
7. Практичний.
8. Дослідницький.
9. Індуктивний.
10. Дедуктивний.
11. Аналітичний.
12. Узагальнення.
13. Компетентністний.

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти фортепіано, порталу мережі Інтернет.

11. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

11. 1. Методичні рекомендації до написання курсової роботи.

Курсова робота з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)» є самостійною письмовою роботою студента за обраною темою з елементами наукового дослідження, над якою він працює протягом 4 - го семестру. В процесі підготовки курсової роботи студент поглиблює та узагальнює знання з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)», вчиться застосовувати наукові методи

дослідження, опрацювати інформаційні джерела, аналізувати інформацію, та структуровано, аргументовано і логічно висловлювати свою думку стосовно проблематики роботи.

Як студенту працювати над курсовою роботою. Під час роботи треба пам'ятати про академічну доброчесність і кожен авторську думку з першоджерел оформлювати належним образом – в лапках, з посиланням на джерело інформації.

I. Студент обирає тему курсової роботи самостійно, погоджуючись з керівником. Тема роботи повинна відповідати завданням дисципліни.

II. Знайомиться з вимогами до написання курсової роботи.

Структура роботи.

Титульний аркуш (Додаток 1).

1. Зміст з вказанням сторінок кожного розділу та параграфу (Додаток 2)
2. Вступ (актуальність дослідження, мета і завдання, предмет, об'єкт).
3. Основна частина (2-3 розділи з 2-3 параграфами) розкриває зміст дослідження. Кожен розділ треба завершувати лаконічними висновками.
4. Висновки (узагальнені на основі висновків до кожного розділу).
5. Список використаних джерел (біля 20) (література, Internet - ресурси, інтерв'ю) за алфавітом, оформлюється відповідно до вимог бібліографічного опису (національний стандарт України ДСТУ 8302:2015).
6. Додатки (ілюстрації, таблиці та ін.).

Шрифт Times New Roman, розмір 14. Берега – правий 1,5 сантиметра. Лівий 2,5 сантиметра, верхнє і нижнє 2 сантиметра.

III. Підбирає і вивчає літературу та інші інформаційні джерела для розкриття теми роботи (треба порадитись з викладачем).

IV. Опрацювання джерел інформації. Робота над основною частиною. Доопрацювання списку використаних джерел.

V. Робота над вступом і висновками.

VI. Остаточне редагування тексту.

VII. Підготовка до захисту.

Для більш детального отримання методичних порад треба дивитись «Положення про курсову роботу (для здобувачів ОПП «Спів»)» https://koukim.com/ua/publiczna_informatsiya/dokumenty_yakymy_rehulyuyetsya_poryadok_zdiysnennya_osvitnoho_protsestu.html

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

12. 1. Основна література

1. Антонюк В. Вокальна педагогіка (сольний спів) / В. Антонюк. – К. : Либідь, 2007. – 198 с.
2. Антонюк В. Г. Постановка голосу : навчальний посібник для вищих музичних навчальних закладів / В. Г. Антонюк. – К.: Українська ідея, 2000. – 68 с.
3. Зеленецька І. Методика роботи з нечисто інтонуючими учнями на уроках музики // Мистецтво та освіта. - 2003. - № 5. - С. 27-35.
4. Михайличенко О. В. Загальні методи музичного навчання // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Зб. наук. пр. – Вип. 27. – К.: Видав. центр КНЛУ, 2004. – 210 с.
5. Овчаренко Н. Основи вокальної методики : науково-методичний посібник. - Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. - 116 с.
6. Стасько Г. Голос людини і вокальна робота з ним: навчальне видання / Стасько Г., Шуляр О. та ін. Івано-Франківськ, 2010. - 336 с.
7. Тушева В. В. Основи наукових досліджень : Навчальний посібник / В. В. Тушева, УМО НАПН України. – Харків.: «Федорко», 2014. – 408 с.
8. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька / О. П. Рудницька. - К.: ІППО, 2002. - 270 с.

12. 2. Допоміжна література.

1. Бандрівська О. К. Науково-методичні праці / статті, рецензії / Наукові збірки. – Вип. 6. – ЛДМА. – Львів, 2002. – 148 с.

2. Голубєв П. Поради молодим педагогам-вокалістам / П. В. Голубєв. – К. : «Музична Україна», 1983. – 62 с.

3. Кузьмічова В. А. Навчальний посібник з дисципліни «Постановка голосу» / В. А. Кузьмічова, О. І. Лавренов ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2018. – 68 с.

4. Леонтович М. Практичний курс навчання співу у середніх школах України / М. Д. Леонтович. – К. : Музична Україна, 1989. – 133 с.

5. Музыка. Програми та поурочні методичні розробки для 5-8 класів загальноосвітніх шкіл / Упор. О. Я. Ростовський, Р.О. Марченко, Л. О. Хлебникова, З. Т. Бервецький. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2000. - 96 с.

6. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навч. посіб. / О. М. Олексюк. – К.: ун-т ім. Б Грінченка, 2013. – 248 с.

7. Печерська І. П. Уроки музики в початкових класах: Навч. посібник. - К.: Либідь, 2001. - 272 с.

8. Прядко О. М. Розвиток співацького голосу: методичні рекомендації для викладачів вокалу та студентів музично-педагогічних факультетів вищих навчальних закладів. Кам'янець-Подільський, 2009. - 92 с.

9. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі./ О. Я. Ростовський - Тернопіль: Богдан, 2000. - 215 с.

10. Стасько Г. Психотехніка співу у вокальній педагогіці / Г. Стасько. – Івано-Франківськ : ПНУ ім. В. Стефаніка, 2011. - 174 с.

12. 3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

1. <https://www.youtube.com/watch?v=o0mt4C1mxcU>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=ZGJz72GAJMY>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=oeKiGcuUMjA>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=uQLa94rPugE>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=A48Iwpcf55A>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=2ZgReGSeW-k>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=3n1gv44sdqk>

8. https://www.youtube.com/watch?v=zOQj4U_ATv4
9. <https://www.youtube.com/watch?v=O-vntTtWH3Q>
10. <https://www.youtube.com/watch?v=H7sCRyJ9JxE>
11. <https://www.youtube.com/watch?v=Y1ZbooT60sE>

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 (назва великими літерами).....	4
1. 1. Назва параграфу.....	4
1. 2. Назва параграфу.....	7
1. 3. Назва параграфу.....	9
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	10
РОЗДІЛ 2 (назва великими літерами).....	11
2. 1. Назва параграфу.....	11
2. 2. Назва параграфу.....	13
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	13
ВИСНОВКИ.....	14
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	15
ДОДАТКИ.....	18

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2021- 2022 н. р. **зі змінами.**

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Мистецтво співу» робочої програми з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)» була покращена система оцінювання за модулем, внесено зміни до тематичної змістовності модулів і змісту тем. Приведено у відповідність до нового Навчального плану розподілення аудиторних годин (лекційних, практичних, семінарських) та годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти за кожною темою на модуль. Також було оновлено список рекомендованих джерел.

Протокол №_1 від 31 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ А. І. Кочерга
(підпис)

Робоча програма перезатверджена на 2022 - 2023 н.р. **зі змінами.**

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Мистецтво співу» робочої програми з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (спів)» було внесено зміни до розділу 12 робочої програми, а саме – оновлено список джерел інформації з опорою на україномовні та вітчизняні посібники, підручники і науково-методичні праці. Переглянуто список компетентностей і програмних результатів навчання, розділ 3 робочої програми (передумови для вивчення навчальної дисципліни), відповідно до «Освітньо-професійної програми «Спів» 2022 року. Оновлено Додатки та покращено п. 11. 1. «Методичні рекомендації до написання курсової роботи», відповідно до «Положення про курсову роботу (для здобувачів ОПП «Спів») від 20 червня 2022 року.

Протокол № 1 від 30 серпня 2022_р.

Завідувач кафедри _____ А. І. Кочерга
(підпис)